

Staten och kommunsektorn – samverkan, självstyrelse, styrning (SOU 2024:43) – avseende det sociala området

Synpunkter från socialförvaltningarna och STK:

ASF: Hej Linda,

Våra synpunkter är ganska enkla, hoppas jag. I princip tycker vi att det funkar rätt bra, precis som utredaren. Det enda som spökar är just remisstiderna. ☺

Inom socialtjänstområdet har samverkan mellan stat och kommun utökats under flera år. Ett flertal statliga myndigheter, både nationellt och regionalt är viktiga samarbetspartners för att socialtjänsten ska vara framgångsrik inom sitt uppdrag.

Uppdelningen mellan myndigheter med olika uppdrag framstår, generellt, som motiverad utifrån respektive uppdrag. Som exempel kan nämnas att Socialstyrelsen tar fram föreskrifter medan Inspektionen för vård och omsorg sköter tillsyn.

Framförallt inom brottsförebyggande har flera uppdrag tillkommit under senare år. Det innebär att kommunerna måste samverka med flera olika statliga myndigheter samtidigt, och att statsbidrag ibland kan sökas från flera myndigheter samtidigt. Inom området brottsförebyggande finns även en rad olika statliga myndigheter. För socialtjänsten är det viktigt att samverka genom hela kedjan, från brottsförebyggande till den punkt där en individ avtjänat ett straff och ska etablera sig i samhället på nytt. En rad statliga aktörer blir därför viktiga samverkanspartners.

På samma sätt finns det en god logik i att staten använder olika verktyg för sin styrning beroende på fråga och tidsperspektiv. Långsiktighet är en förutsättning för att kunna arbeta framgångsrikt med socialt arbete, oavsett om arbetet riktar sig mot enskilda eller grupper. Det är därför viktigt att staten, beroende på fråga, eftersträvar långsiktighet i de insatser och stöd som erbjuds till kommunerna.

Staten bör eftersträva att samordna sin styrning mellan olika myndigheter för att underlätta kommunernas uppdrag.

Det finns även en komplexitet i styrningen då socialtjänstens verksamhet framöver ska vara evidensbaserad och möta enskilda individer. Samtidigt sker samverkan och styrning på nationell nivå vilket ställer stora krav på kommunerna att tillvarata styrningen på ett sådant sätt att den kommer kommuninvånarna till del på bästa sätt.

Idag saknas en förståelse för att det kommunala självstyret ställer krav på kommunernas hantering av statliga remisser. Kommunallagen förbjuder delegation av ärenden som rör verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet (6 kap. 37 §). Det innebär inte nödvändigtvis ett generellt förbud mot att delegera möjligheten att besvara statliga remisser. Samtidigt kan resultatet av ett remissförfarande få effekt på alla fyra punkter som nämns i paragrafen. Att delegera beslutanderätten kan därför anses olämpligt.

För att ge båda statliga och kommunala aktörer möjlighet att utföra sina uppdrag så väl som möjligt måste kommunernas erfarenhet och kompetens tillvaratas. Det kräver svarstider som möjliggör en god handläggning och beredning i kommunerna. I annat fall riskerar staten att utveckla regelverk och metoder som inte svarar mot kommunernas, och deras invånares, faktiska behov.

ESF: Ej inkommit med synpunkter

HVOE: Hej Linda! Avstämt med förvaltningen, vi hade eventuellt en synpunkt och det är att vi tidigare haft en bra och uppskattad samverksstruktur med IVO som nu inte finns kvar. Vi var lite osäkra på om vi skulle ta upp det, så du får bedöma lite om du tycker att det är relevant input i just detta ärende.

STK:

- Positiv till att det inrättas eventuella regionala myndighetskontor för Socialstyrelsen. Detta eftersom en sådan organisering borde innebära ett mer lättillgängligt stöd för stadens socialnämnder i frågor som rör socialtjänst och hälso- och sjukvård.